

บทที่ 3

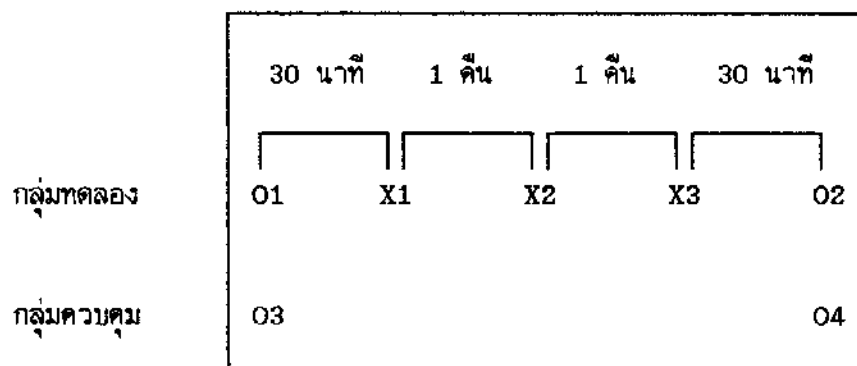
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ต่อการลดความวิตกกังวลของมารดาที่มีทารกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด และได้รับการรักษาในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้นำทฤษฎีและผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 มาเป็นแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 การกำหนดรูปแบบการวิจัย
- 3.2 ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดรูปแบบการวิจัย (Research Design)

เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองที่มีรูปแบบการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีการประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง ดังแผนภูมิต่อไปนี้

โดยกำหนดให้

01 หมายถึง การประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกของมารดาที่มีการกั้วเหลียงตั้งแต่แรกเกิด ในกลุ่มทดลอง

X1 หมายถึง การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งจะทำภายหลังจากที่ประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกแก่มารดาของการกั้วเหลียงเป็นรายบุคคล ใช้เวลาในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพอย่างมีแบบแผนประมาณ 30-45 นาที

X2 หมายถึง การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งจะทำในเช้าวันรุ่งขึ้น ภายหลังจากแพทย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจอาการและให้การรักษาเพิ่มเติมแล้ว ใช้เวลาในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพอย่างมีแบบแผนประมาณ 30-45 นาที

X3 หมายถึง การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ครั้งที่ 3 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งจะทำในเช้าวันรุ่งขึ้น ภายหลังจากแพทย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจอาการและให้การรักษาเพิ่มเติมแล้ว ใช้เวลาในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพอย่างมีแบบแผนประมาณ 30-45 นาที

02 หมายถึง การประเมินความวิตกกังวลของมารดาที่มีการกั้วเหลียงกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 2 ซึ่ง จะทำการประเมินทันทีภายหลังจากการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ครั้งที่ 3 เรียบร้อยแล้ว

03 หมายถึง การประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกของมารดาที่มีการกั้วเหลียงตั้งแต่แรกเกิด ในกลุ่มควบคุม

04 หมายถึง การประเมินความวิตกกังวล ครั้งที่ 2 ของมารดาที่มีการกั้วเหลียงกลุ่มควบคุม ภายหลังจากได้รับการให้คำแนะนำมารดาตามปกติ

3.2 ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นมารดาที่มีทารกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด และรับ-
การรักษาที่แผนกกุมารเวชกรรมโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. บุตรมีภาวะตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด
2. สามารถพูดสื่อสารภาษาไทยกันได้ว่าเรื่อง หรือสามารถอ่านออกเขียนได้
3. ไม่มีประวัติเป็นโรคจิต โรคประสาท
4. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาค้างนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ เป็นมารดาที่มีทารกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด ที่แผนก-
กุมารเวชกรรม โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ในช่วงเวลา ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 โดยกำหนดให้
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนกลุ่มละ 30 คน และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ข้างต้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.3.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของทารกตัวเหลือง และมารดา ซึ่งรวบรวมจากแบบ-
สัมภาษณ์มารดาที่มีทารกตัวเหลืองและจากรายงานประวัติของผู้ป่วยประกอบด้วย

- ข้อมูลของเด็ก ได้แก่ อาการและอาการแสดงของโรค
- ข้อมูลส่วนตัวของมารดาที่มีทารกตัวเหลือง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถาน-

ภาพสมรส รายได้ครอบครัว และอาชีพ

3.3.2 ให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการค้นคว้าจาก ตำรา
เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เนื้อหาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย
สิ่งต่อไปนี้

- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับมารดาของทารกตัวเหลือง
- การเปิดโอกาสให้มารดาของทารกตัวเหลืองระบายความรู้สึกวิตกกังวล
- การให้คำปรึกษาทางสุขภาพซึ่งจะมีรายละเอียดของอาการตัวเหลืองใน

ทารกแรกเกิด วิธีการรักษา วิธีการปฏิบัติตัวของมารดาซึ่งมีส่วนช่วยให้การรักษามีประสิทธิภาพ
ดียิ่งขึ้น บทบาทของมารดาในการดูแลบุตรขณะอยู่ในโรงพยาบาล สิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล
และค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาล

3.3.3 แบบวัดความวิตกกังวลของมารดาที่มีทารกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด เป็นแบบ-
สอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดย สปีลเบอร์เกอร์และคณะ ชื่อว่า "The State-Trait Anxiety
Inventory Form X-I" ได้รับการแปลถอดความเป็นภาษาไทยโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์-
แพทย์หญิงนิตยา ศษภักดีและคณะ แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นคำถาม เป็นการประเมินระดับความรู้สึก
ที่เกิดขึ้นขณะตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบดังนี้

ไม่เลย หมายถึง ความรู้สึกนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบ

มีบ้าง หมายถึง ความรู้สึกตรงนั้นกับความรู้สึกของผู้ตอบเล็กน้อยขณะทดสอบ

ค่อนข้างมาก หมายถึง ความรู้สึกนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบค่อนข้างมากขณะทดสอบ

มากที่สุด หมายถึง ความรู้สึกตรงนั้นกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุดขณะทดสอบ

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะไปในทางลบ 10 ข้อ ได้แก่ 3 4 6 7 9
12 13 14 17 และ 18 กำหนดคะแนนเรียงตามลำดับจาก ไม่เลย ถึง มากที่สุด เป็น 1 2
3 4 และข้อความที่มีลักษณะไปในทางบวก 10 ข้อ ได้แก่ 1 2 5 8 10 11 15 16 19 และ
20 กำหนดคะแนนเรียงตามลำดับจาก ไม่เลย ถึง มากที่สุด เป็น 4 3 2 1 คะแนนสูงสุดรวม
ได้ 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 20 คะแนน เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความวิตกกังวล โดยใช้
คะแนนรวมแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจัดแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

ความวิตกกังวลระดับต่ำ หมายถึง คะแนนรวมต่ำกว่า $\bar{X}-S.D$

ความวิตกกังวลระดับปานกลาง " คะแนนรวมอยู่ในช่วง $\bar{X} \pm S.D$.

ความวิตกกังวลระดับสูง " คะแนนรวมสูงกว่า $\bar{X}+S.D$.

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบวัดความวิตกกังวลของ สปีลเบอร์เกอร์ และคณะ ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย ผู้ช่วย-
ศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา ศษภักดี และคณะ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย
ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงและได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากภาควิชา-
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้นำไปทดสอบกับมารดาที่มีทารก
ตัวเหลืองและได้รับการรักษาในแผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จำนวน 30 คน นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha
Coefficient) ได้เท่ากับ 0.885

ความเที่ยงของแบบแผนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบแผนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย กุมารแพทย์ 2 ท่าน และ พยาบาล 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้หลังจากได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับมารดาที่มีการกตัวเหลืองพร้อมกับแบบวัดความวิตกกังวล

3.4 วิธีดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

3.4.1 ขั้นเตรียมการ

- ทำหนังสือแนะนำตัวจากคณะบดีมหาวิทยาลัยถึง คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้และการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ แผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- รายงานตัว ต่อหัวหน้าตึกผู้ป่วย 2ก, 2ข, และ 2ค โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย, ขั้นตอนการวิจัย และกำหนดเวลาที่จะดำเนินการวิจัย

3.4.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

- ผู้วิจัยคัดเลือกมารดาที่มีการกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ โดยศึกษาจากรายงานประวัติของผู้ป่วยเด็ก และผู้วิจัยได้ทดสอบความวิตกกังวลก่อนการทดลอง ผลปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าใกล้เคียงกัน 59.03 และ 56.00 ตามลำดับ

- สร้างสัมพันธภาพกับมารดาที่มีการกตัวเหลืองตั้งแต่แรกเกิด โดยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ สอบถามความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เมื่อมารดายินยอมให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของมารดาและผู้ป่วย จัดบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของมารดาและผู้ป่วย ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) วิธีการได้แก่ คนที่หนึ่งสุ่มเข้ากลุ่มควบคุมและคนต่อไปเข้ากลุ่มทดลอง ทั้งสองกลุ่มจะได้รับการประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกโดยการตอบแบบสอบถามความวิตกกังวลตามความรู้สึกที่เป็นจริงในขณะนั้น

กลุ่มทดลอง

เนื่องจากการให้คำปรึกษาครั้งนี้เป็นการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ และการเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลของทารกและมารดามีช่วงระยะเวลานั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดการให้คำปรึกษา เพียง 3 ครั้ง โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

- ภายหลังประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกแล้ว กลุ่มทดลองจะได้รับการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ โดยผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับมารดาที่มีทารกตัวเหลือง นุดคุ้ยถึงอาการตัวเหลืองของทารกในวันนี้เปิดโอกาสและกระตุ้นให้มารดาได้ระบายความรู้สึก ความวิตกกังวลที่เกี่ยวกับภาวะตัวเหลืองของทารกหรือความไม่สบายใจ ผู้วิจัยรับฟังและสะท้อนให้มารดาได้สำรวจตนเองได้เข้าใจตนเอง พร้อมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะตัวเหลืองของทารกตั้งแต่แรกเกิด ให้มารดาทราบถึง สาเหตุของการเกิดภาวะตัวเหลือง และอาการตัวเหลืองในทารกแรกเกิด ใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที

- ให้คำปรึกษาทางสุขภาพครั้งที่สอง โดยให้ในวันรุ่งขึ้นภายหลังแพทย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจอาการและให้การรักษาเพิ่มเติม ผู้วิจัยสอบถามถึงอาการตัวเหลืองของทารกก่อนให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ซึ่งจะให้เกี่ยวกับวิธีการรักษาอันตรายจากภาวะตัวเหลือง วิธีปฏิบัติตัวของมารดาและเปิดโอกาสให้มารดาซักถามปัญหาต่างๆ ระบายความรู้สึกความไม่สบายใจ ใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที

- ให้คำปรึกษาทางสุขภาพครั้งที่สาม โดยให้ในวันรุ่งขึ้นภายหลังแพทย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจอาการและให้การรักษาเพิ่มเติม ผู้วิจัยสอบถามถึงอาการตัวเหลืองของทารกและให้คำปรึกษาทางสุขภาพเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด ในประเด็นที่มารดาสงสัย ภายหลังจากการดูแลทารกตัวเหลือง ผู้วิจัยสรุปและทบทวนภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด ประเด็นสำคัญต่างๆ และประเมินความรู้ความเข้าใจของมารดา สุดท้ายผู้วิจัยแจ้งให้มารดาได้ทราบว่า เป็นการสิ้นสุดกระบวนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

กลุ่มควบคุม

มีวิธีการดำเนินการดังนี้

- ภายหลังประเมินความวิตกกังวลครั้งแรกแล้ว กลุ่มควบคุมจะได้รับการพยาบาลตามปกติ

- เข้าวันที่สามของการรับการรักษาพยาบาล ภายหลังแพทย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจ

อาการและให้การรักษาเพิ่มเติมแล้ว ผู้วิจัยประเมินความวิตกกังวลของมารดาที่มีการกักตัวเหลืองเป็นครั้งที่สอง และกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ครบตามที่กำหนดไว้มาตรวจสอบ และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For Social Science - SPSS/PC+) และได้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

3.5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลระหว่างกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับคำปรึกษาทางสุขภาพ โดยวิเคราะห์ด้วย ทีเทสต์ (t-test)

3.5.2 ทหารดับความวิตกกังวล วิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจัดแบ่งระดับ ต่ำ ปานกลาง และสูง